

DEBRECZENI UJSÁG

SZERKESZTŐSÉG-KIADÓHIVATAL
FERENCZ JÓZSEF-ÚT 56. SZÁM.
TEL.: 21-90, ÉJJEL 10-TÓL 23-48.

HAJDÚFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGÉSZ ÉVRE 30 PENGÓ, FEL-
ÉVRE 15 PENGÓ, HAVONTA 2.50 P

(TRIANON 20.) 1939 SZEPTEMBER 6., SZERDA

KER. POLITIKAI NAPILAP

XVIII. ÉVFOLYAM, 204. SZÁM

Tengeri és légi hadműveletek az ellenségeskedő európai államok frontjain

Német, lengyel, angol és francia jelentések a különböző katonai tevékenységekről
Tíz angol repülőgépet lelőttek a németek

Valamennyien semlegesek az északi államok

Az elmúlt huszonnégy órában a katonai hadműveletek a keleti fronton egyre nagyobb arányokat öltöttek és úgy a német, mint a lengyel jelentések szerint, a motorizált német haderő Czenstohowát elfoglalta. A másik fontos haditény, hogy Kulmnál a Visztulán átkeltek a német csapatok és folytatják előnyomulásukat a folyó keleti partján. Ez az átkelés Hitler vezér és kancellár jelenlétében történt, aki váratlanul megjelent ezen a frontszakaszon. A német katonák leírhatatlan lelkesedéssel fogadták őt. A németek előnyomulását hatalmas repülőtevékenység kíséri és a német repülőgépek az elmúlt huszonnégy óra alatt rengeteg távolabbi katonai célpont ellen is sikeres támadásokat intéztek. A tegnapi nap folyamán megjelent az első francia hadijelentés, amely szerint „a szárazföldi, a tengerészeti és a légi hadműveletek megkezdődtek”. — Magánjelentések szerint a francia haderő fokozatosan jut érintkezésbe a német haderővel és a francia-német határerő-

dítmények vonalán az ágyúk megszólaltak.

Az angol légi haderő egy kisebb rajja, amely tízenkét gépből állott, támadást intézett Wilhelmshaven és Cuxhaven ellen. Az angol gépek a heves elállító tűzben bombáikat idő előtt elvetették s így nem okoztak kárt. A tízenkét támadó gép közül a németek ötöt lelőttek. Egy angol jelentés szerint angol repülőgépek szeptember 3-ról 4-ére virradó éjszaka felderítő repülést végeztek északi és nyugati német területek felett és a német néphez intézett kiáltványokat dobálták le többmillió példányban.

Az összes egybehangzó jelentések szerint az angol tengeri haderő nagy tevékenységet fejt ki a Németországot környező vizeken, azonban egyetlen jelentés sincs arról, hogy valamilyen hadműveletet végeztek volna.

Az összes egybehangzó külföldi vélemények szerint a legközelebbi órákban a nyugati fronton is várható a harc tevékenység megélénkülése.

szemeláttára átkelt csapatok a folyó keleti partján gyorsan haladnak előre.

Mlawánál a kelet-poroszországi csapatok kemény közelharcban elfoglalták az ottani erődítéseket és a várost is. A megvert ellenség dél felé vonul vissza.

A haditengerészet tervszerűen végrehajtotta a német part biztosítására szükséges intézkedéseket.

A légihaderő uralkodik a légi tér felett. Negyven lengyel repülőgépet lelőttek, közülük tízenötöt légiharcban. Az ellenséges menet- és vonatoszlopok ellen intézett fokozott támadások megghiúsítják az ellenség

tervszerű visszavonulását.

Az Északi tenger partján délután 6 óra tájban legkorszerűbb építésű angol csatarepülőgépek támadták meg Wilhelmshaven és Cuxhaven, valamint a folyótorkolatokban horgonyzó hadihajókat. A haditengerészet és a légihaderő légvédelmi tűzvédelme és vadászpilóták elhárítása annyira idejekorán és oly hatásosan lépett működésbe, hogy a Cuxhaven elleni támadást teljesen megghiúsította, a Wilhelmshaven elleni bombázás pedig nem okozott károkat. A támadó repülőgépeknek, mint most megállapították, több mint a felét lelőttek. (MTT)

Bonyodalmak német ejtőernyős csapatok miatt

Berlin, szeptember 5. (Német Távirati Iroda): A lengyel rádió felszólította Lengyelország egész lakosságát, hogy hárítsa el a német ejtőernyős csapatok földreszállását. Az angol rádió továbbította ezt a hírt s egyúttal közölte, hogy a harcselekmény során 31 német ejtőernyős-vadászt a lengyel katonaság elfogott és azonnal kivégezt. Lengyelország ezeket az ejtőernyős csapatokat kémeknek tekinti s ennek megfelelően bánik velük.

A nemzetközi szabályok eme szembeszökő megsértésével kapcsolatban a következőket állapítják meg:

Az ejtőernyős csapat a német légihaderő rendes része és mint ilyen, tudvalevően ismételtlen résztvett a Berlinben akordított különböző fegyvernemek attaséival együtt

a díszszemléken. Németország sohasem kísérte meg, hogy eltávolítsa az ejtőernyős csapatok felállítását. Mint a német légihaderő külföldi csapata, az ejtőernyős vadászcsapat természetesen egyenruhában és fegyverrel küzd a harcokban. Az ejtőernyős csapatokat tehát semmiesetre sem lehet kémeknek tekinteni, vagy kémekként kezelni.

Mint a Német Távirati Iroda illetékes helyéről értesült, a német ejtőernyősök eddig még egyáltalában még nem ugrottak le a lengyel vonalak mögé, csupán egyes esetekben ugrott ki ejtőernyővel a lelőtt, vagy megsérült repülőgépek legénysége a megrongált gépből. Ha a lengyel rádió ezt jelenti, hogy 31 német ejtőernyős pilótát lelőttek, akkor csak azokról lehet szó, akik a megsérült repülőgépekből ejtőernyővel akartak földrejutni. (MTT)

Hitler a harctéren

Keleti arcvonal vezérkari főhadiszállása, szeptember 5. (Német Távirati Iroda.) A keleti arcvonal mögötti egyik pályaudvarra, amelyen rövid ideig tartózkodott Hitler vezér különvonata is, kedden délben ugyanakkor futott be egy sebesültszállító vonat, amely az arcvonaltól a birtalom belseje felé tartott. Hitler a sebesültszállítvány vezetőjével azonnal tájékoztatta magát a

vonat összetételéről, majd végigjárta a vonat minden egyes kocsiját. Hitler mindenik ágyánál és mindenik sebesültnél érdeklődött sérüléseinek súlyosságáról, és fokáról, majd a megsebesült katonáknak köszönetét fejezte ki bátor magatartásukért. A katonákat nagy örömmel töltötte el ez a váratlan látogatás. (MTT)

A német főparancsnokság összefoglaló jelentése a lengyel frontról és az angol légítámadásokról

Berlin, szeptember 5. (Német Távirati Iroda.) A véderő főparancsnoksága közli:

A német keleti hadsereg szeptember 4-én minden arcvonalon megtörte az ellenséges ellenállást és feltartóztatlanul előrenyomult. Az ellenfél helyenként rendetlenül visszavonult. A foglyok és a zsákmány száma növekszik és jelenleg számukat még nem lehet felbecsülni. A hetedik lengyel hadosztályt Czenstohowától délkeletre felmorzsolták és parancsnoksági törzsét foglyul ejtették.

Délen folytatták a Krakkó irányába visszavonuló lengyel csapatok üldözését, áthaladtak Wadowice mellett a Skkawaina szakaszon és elfoglalták attól északra Jawerznoft. Az ellenség nagy sietséggel üríti ki a kelet-sziléziai iparvidéket. Sierradnál kierőszakolták az átkelést a Warthán. Északon a körülzárt lengyel folyosó-hadsereg sorozatos kísérleteket tett arra, hogy áttörje.

A graudenzi erődítményeket elfoglalták. A Kulmnál és Kulmtól délre a Visztulán Hitler vezérnek, a hadsereg legfőbb parancsnokának

A német csapatok előnyomulása

Berlin, szeptember 5. (Német Távirati Iroda): Azok a német csapatok, melyek Lengyelországba vonultak ellentámadásra, az első 3 nap alatt 100 km-nyire hatoltak be az ellenséges országba. Az egyes csapatstettek naponta 30 km-t tettek meg a határsávon, a legrosszabb úton, állandó ellenséges ellenállás közben.

Ezzel kapcsolatban a harcbe vetett légihaderő tevékenysége s a csapatokkal való zavartalan együttműködése kiválóan hozzájárult a sikerhez. Az a területnyereség, amelyet a legnehezebb terepen és heves csatákban kellett kiküzdeni, a német

csapatok kiváló teljesítményét mutatja. (MTT)

LENGYEL REPÜLŐK KALANDJA FINNSORSZÁGBAN

Helsinki, szeptember 5. A helsinki repülőtéren hétfőn délután még két lengyel személyforgalmi repülőgép érkezett. Ezen 3 lengyel tábork és egy nagyobb lengyel gazdasági küldöttség foglalt helyet. A lengyel repülőgépek benzint akartak felvenni, hogy további repülhessenek Stockholm felé. A repülőter parancsnoksága, azonban nem volt hajlandó kiszolgáltatni benzint. A gépek csak abban az esetben kap-

tak volna benzint, ha visszafelé repülnek Revalba. Erre a 3 lengyel tábornok a rendes személyszállító repülőgépen folytatta útját Stockholm és Anglia felé. A lengyel gazdasági küldöttség a személyszállító repülőgépen Stockholmba repült állítólag azért, hogy ott a Lengyelországba irányuló svéd-észti szállítmányokról tárgyaljon. (MTI)

Lelőttek tíz angol gépet

Berlin, szeptember 5. (Német TI.) A Wilhelmshaven és Cuxhaven elleni angol légitámadás során a 20—25 ellenséges repülőgép közül határozottan megállapíthatóan egyedül a kelet-frieslandi parti parancsnokság területén belül tíz ellenséges repülő-

gépet lelőttek le. Az egyik repülőgépet a haditengerészet egyik hajója lelőtte le. A többi angol repülőgép, amint azt kétségtelenül megállapították, átrepült a holland királyság területén. (MTI).

Berlin válasza a német „kegyetlenkedésekről” szóló propagandára

Berlin, szeptember 5. (Német TI.) A Deutsche Diplomatische Politische Korrespondenz erősen szembeállít a német kegyetlenkedésekről terjesztett újabb propagandával. E híresztelések szerint német repülőgépek állítólag mérgezett cukorkákat dobtak a lakosságra. A németek állítólag elpusztítottak megszentelt helyeket, mint pl. a czenstochowai búcsújáráshelyet, német tengeraltjáró orvátámadást intézett egy nagy utas-szállító gőzös ellen.

Azt is állítják, hogy csak a német állam fejték akarják eltávolítani helyéről, mert nem viseltetnek gyűlölettel a német nép iránt. Ugyanakkor azonban a német katonák állítólagos barbár viselkedéséről terjesztenek rémhíreket, hogy ezáltal más népeket szélsőséges ellenségeskedésbe kergessenek a német nép iránt. A cél végeredményben ugyanaz, mint 20 évvel ezelőtt: a német nép irtálatlanul tétele. (MTI).

Lengyel jelentés ellentámadásokról

Varsó, szeptember 5. (Lengyel Távirati Iroda.) Dél-Lengyelországban és a poseni kerületben a harcok tovább folynak. Csapatainknak a német határ felé törtető gyors hadmozdulatai felbomlasztották a védelemre szorult német csapatokat.

Az üldözés során csapataink igen sok német foglyot ejtettek. Sikeres ellentámadásról érkezett jelentés

azok ellen a német gépesített egységek ellen, amelyek Sieradz irányában Dél-Lengyelországban kalandoztak el.

Az ellenség a helyszínen igen nagy mennyiségű harcokosít és gépkocsit hagyott hátra. A harcokosikban és a gépkocsikban ülő katonákat elfogták. A foglyok száma igen nagy. (MTI).

A lengyel vezérkar legújabb jelentése

Varsó, szeptember 5. (Lengyel Távirati Iroda.) A lengyel vezérkar szeptember 5-én kiadott 5. sz. hadijelentése a következő:

Légi hadműveletek: Az ellenséges légi haderő ma folytatta az ország egész területén a kifárasztásra irányuló tevékenységét, amely kiterjedt a városokra, pályaudvarokra, vasútsíkokra, és az országútra menekülő oszlopokra. A mi légihaderőnk folytatta az ellenséges páncélos oszlopok bombázását. Ciechanow vidékén, és a Radomsk irányában. Az ellenség vesztesége hétfőn 14 lelőtt repülőgép, a mi veszteségünk 6 repülőgép, amelyek nem

tértek vissza kiinduló helyükre.

Szárazföldi hadműveletek: A délkeleti fronton csapataink megállították a túlsúlyban lévő ellenséges haderő nyomását. A Warta-Szczerrow—Kamieniski vonalon elkeseredett küzdelmek folynak az ellenség erős különítményével ellen. A posnani fronton nyugalom van. Az északi fronton a német gépesített osztagok elérték Ciechanow és Plonsk vidékét. A keletporoszországi fronton a helyzet változatlan. A gdyniai helyőrség a danzigi haderők ellen indított merész támadásban egy tanktörő ágyút, 3 golyósórót zsákmányolt és 12 foglyot ejtett. (MTI).

Légvédelmi riadó Párisban

Páris, szeptember 5. (Havas.) Kedő hajnalban 3 óra 39 perckor üvöltő hangon megszólaltak a szirénák, jelezve, hogy német repülőgépek Páris felé próbálnak közeledni.

A szirénák jelzésére a párisi lakosság a légoltalmi szolgálat rendelkezéseinek megfelelően rendben és nyugalomban vonult a légoltalmi óvóhelyekre.

A légoltalmi riasztás reggel 7 óráig tartott, amikor a szirénák harsogó hangja jelentette a riasztás

befejezését. Adott jelre a lakosság elhagyta az óvóhelyeket és visszatért lakására. (MTI)

Páris, szeptember 5. (Havas.) A francia vezérkar kedden este adta ki a 4. számú hadijelentését. A jelentés a következő:

Csapataink mindenütt érintkezésben vannak az ellenséggel, a Rajna és Mosel határszakaszon. Mint ismeretes, a Rajnánál állandó jellegű erődítmények szegélyezik a folyót mindkét oldalon. (MTI).

Angol jelentések a Wilhelmshaven elleni repülőátmadásról

London, szeptember 5. (Havas-ügynökség.) Az angol hírszolgálati minisztérium jelenti:

Az angol királyi légihaderő egységei hétfőn délután sikeres támadást intéztek a német hadihajóhadnak Wilhelmshavenben és Brunsbuttelben (Kiel csatorna bejárata) lévő hajói ellen. Több nagykaliherő bomba megékelte a Wilhelmshaven előtt a Schilling révkiikötőben lévő hajót és nagy kárt okozott. Brunsbuttelnél a móló mellett horgonyzó hajó ellen

intéztek támadást, szintén jelentékeny kárt okoztak. Ellenséges repülőgépek a rossz időjárás mellett végrehajtott hadművelet során ít-olt megámadták repülőgépeinket, melyek némi veszteséget szenvedtek. (MTI)

London, szeptember 5. Az angol lapok részletesen beszámolnak az angol repülőgépeknek a Wilhelmshaven kikötőjében horgonyzó német hadihajók elleni repülőátmadásáról. Az angolok szerint

egy német hadihajót több bombatalálat is ért, úgy, hogy súlyosan megsérült.

Az angolok is elismerik, hogy súlyos veszteségeket szenvedtek a légitámadás során és közlik, hogy a német hivatalos jelentés szerint 5 angol repülőgépet lelőttek. Ehhez kommentárt nem fűznek.

Az angol lapok szerint a súlyos veszteségeket a példátlanul rossz időjárás okozta.

Berlin, szeptember 5. (Stefan-ügynökség.) Itt nincs hír a „Bremen” hullétéről. Azt hiszik, hogy semleges kikötőbe futott be. (MTI.)

Tizenkilenc új tagja van az angol kormánynak

London, szeptember 5. (Havas.) A megalakított háborús kabinetben kívül még a következő miniszteri tárcák vannak az angol kormányban:

India és Burma államtitkára: Lord Zetland.

Gyarmattügyi államtitkár: Malcolm Macdonald.

Élelmezésügyi miniszter és a Lancaster hercegség kancellárja: W. S. Morrison.

Skócia államtitkára: D. John Colville alezredez.

Kereskedelmi miniszter (Board of Trade elnöke): Oliver Sturley.

Közoktatásügyi miniszter: Lord de la Warr.

Közegészségügyi miniszter: Walter Elliot.

Munkügyi és nemzeti munkaszolgálatügyi miniszter: Ernest Brown.

Szállításügyi miniszter: Dr. Leslie Burgin.

Földművelésügyi és halászati miniszter: Sir Reginald High Dorman Smith.

Közlekedésügyi miniszter: Euan Wallace.

Hírszolgálati miniszter: Lord Macmillan.

Háborús gazdasági miniszter: Ronald Hubbert Cross.

Nyugdíjügyi miniszter: Sir Walter Womersley.

Közmunkaügyi főbiztos: Herwald Ramsbotham.

Attorney General: Sir Donald Sommerswell.

Postaügyi miniszter: G. C. Tryon őrnagy.

Főtárnokmester: Lord Winterton.

Morrison továbbra is a védelmi koordinációs miniszter helyettese marad és az angol alsóházban a minisztert képviseli. (MTI)

Angol repülő bombázták Esbjerg dán várost

Köpenhága, szeptember 5. (Német Távirati Iroda.) Hétfőn későn délután Esbjerg városát angol repülő bombázták. Nemesak a kikötőváros lakosainak egy része, hanem sok köpenhágai lakos is a szabadba menekült, hogy az esetleges további angol repülőátmadásokat elkerüljék. Szemtanuk jelentéséből megállapították, hogy az angol repülőgép az angol haderő ismertető jeleit: a fehér-kék-piros színeket viselte magán. A lap arról ír a továbbiakban, hogy szakértők kizártnak tartják, hogy a bombázás tévedésből történt. (MTI)

Katonai megerősítések Spanyolországban

Madrid, szeptember 5. Spanyolország a Pireneusokban és Marokkóban messzemenő védelmi intézkedéseket tett. A szabadságon levőknek azonnal jelentkezniük kell csapatestükkel. Az országúton és vasúton nagyarányú csapat- és hadianyagszállítások folynak, kü-

lönösen az északi határ irányában. Spanyolországban ismét megerősítették a helyőrségeket. A helyőrségek létszáma már meghaladja a százezer főt. Ezek az intézkedések a Francia-Marokkóban folyó háborús előkészületekkel magyarázhatók. (MTI)

Oroszország katonai intézkedései

Moszkva, szeptember 5. A lapok közlik Vorosilov hadügyi népbiztos parancsát, amely elrendeli az 1919-es évjárat és 1918-as évjárat második felének rendes behívását. A behívások 1939 szeptember 15-től október 15-ig történnek meg. A behívás kiterjed továbbá az idősebb évjáratok eddig nem szolgált katonaköteleseire is az 1920—21-es évjáratból azokra a katonakötelesekre,

akik ebben az évben felsőbb iskolát végeztek. Ezzel egyidejűleg a hadsereg és a légihaderő kötelékéből december 1-ig, illetve 31-ig elbocsátják az 1937-es évben két évre behívott és az 1936 évben 3 évre behívott katonákat. Emellett azonban elrendelték, hogy a hadsereg tényleges kötelékéből csak később bocsátják el a szovjetunio nyugati határán szolgáló katonákat. (MTI)

Jugoszlávia és Bulgária semlegessége

Belgrád, szeptember 5. (Magyar Távirati Iroda.) Jugoszlávia álláspontja a jelenleg folyó európai konfliktushoz egyre pontosabban rajzolódik ki. A Szamouprava, a kormánypart hivatalos lapja hétfőn este nagyjelentőségű vezércikket közölt a semleges államok magatartásáról. A ma reggeli lapok a kormány hivatalos közleményét teszik közzé, amely kifejezett formában bejelenti Jugoszlávia teljes és szigorú semlegességét. A közlemény a következőképpen hangzik:

Azok a soradöntő események, amelyek most játszódnak le a világon, kötelességé teszik a királyi kormánynak, hogy Jugoszlávia továbbra is kitartson amellett a politika mellett, amelyet a királyi régenség utolsó öt éve folyamán követett, gondosan ápolva a barátai kapcsolatokat az összes nagyhatalmakkal, fejlesztve a jó viszonyt az összes szomszédokkal és semlegességet tanúsítva az összes összeküzdésekben, amelyek nem érintik függetlenségét és integritását.

A királyi kormány mélyen meg van róla győződve, hogy így továbbra is a legjobban fog szolgálni nemcsak a nemzet és az állam életérdekeinek, hanem állásfoglalásával sokban hozzá fog

járulni a nemzetek közötti megbékélés újbóli visszatérésének. E politikájának keresztülvételében a királyi kormány minden nehéz időben számol az egész nemzet feltétlen támogatásával.

Szófia, szeptember 5. (Bolgár Távirati Iroda.) A szófia rádióban hivatalos közleményt olvastak fel Bulgáriának a jelenlegi háborúval szemben elfoglalt magatartásáról:

Bulgária — mondja a közlemény — minden szenvedély és gyűlölködés nélkül figyelt a véres európai eseményeket.

VIGSZINHÁZ

Az új évad első MAGYAR filmje!
A legszórakoztatóbb zenés vígjáték

A tökéletes férfi

Főszereplők:

JÁVOR PÁL

Simor Erzel, Bilicz, Pethes

de hajthatatlan akarata a békére, még pedig az igazságos békére irányul. Bulgária acélos elszántsággal és hidegvérrel néz szembe minden eshetőséggel. Legyenek meggyőződve, hogy a kormány fáradhatatlannal a legnagyobb elővigyázatossággal őrködik az ország sorsa fölött.

Amerika semleges

Washington, szeptember 5. (Német Távirati Iroda.) A Fehérházból érkező

A közlemény végül azt a felhívást intézi a bolgár néphez, hogy hidegvérrel és komolysággal folytassa Bulgária anyagi és kulturális jóléte megteremtésének munkáját és mutasson egységet a béke és a semlegesség bölcs politikájának követésében. (MTI.)

jelentés szerint Roosevelt aláírta az amerikai semlegességi nyilatkozatot. (MTI.)

Mussolini a béke embere

Róma, szeptember 5. (Magyar Távirati Iroda.) Az északolasz sajtó is a legnagyobb tárgyilagossággal foglalkozik Mussolini miniszterelnöknek a béke érdekében kifejtett tevékenységével és Olaszország álláspontjával. A Popolo D'Italia hangoztatja, hogy Olaszország lelkiismerete rendben van a világ és a történelem előtt. Minden olasz ember

büszkén állapítja meg, hogy a háború kitörésének előestéjén az egész emberiség a Duceba vetette bizalmát. A Duce látóköré Olaszországon túl egész Európára is kiterjedt. Az Avenire szerint Olaszország nem mondotta ki semlegességét, de azt sem mondta, hogy beavatkozik a viszályba, viszont fegyverben áll a magatartásának még nagy fontossága lehet.

Japán semleges?

Tokió, szeptember 5. A japán külügyminisztériumban délután félhatkor ányujtották a külföldi hatalmak diplomáciai képviselőinek Japánban az európai háborúba való beavatkozásáról szóló jegyzékét. A Domei iroda úgy tudja, hogy a japán külügyminiszter helyettese felkérte a külföldi diplomatákat, miszerint kormányuk tartózkodjék olyan helyzetek teremtésétől, amelyek Japán beavatkozási politikájára elhagyására kényszerítenék. A

hadviselő államok képviselői mellett jelen voltak az Egyesült Államok és Olaszország képviselői is. (MTI.)

Tokió, szeptember 5. Yomiuri Sinbun moszkvai jelentése szerint Togo japán nagykövét és Molotov szovjet külügyi népbiztos megbeszélést tartottak, amelyen állítólag Mandzsukuo és külső-Mongólia között fennálló viszály elhárításáról tárgyaltak. (MTI.)

Használt

tankönyvek

FELARON

Füzetek és írószerek

olcsó árban kaphatók

Böhm István

DEBRECEN, KOSSUTH-U. 2. SZ.
(Városháza)

„Véglegesen megbukott a versaillesi európai rend”

Róma, szeptember 5. (Stefani.) A Tevere szerint Franciaország és Anglia hadseregének közbelépéséből nem lehet semmiféle kezdeményező lépésre következtetni. Ennek a tervszerűtlenségnek érthető magyarázata, hogy az angol és francia kormányok nagyon jól tudják, hogy Anglia és Franciaország a védői annak a versaillesi békének, amely a mai helyzetet felidézte. Az angolok és

franciák nagyon jól tudják, hogy a Versaillesben felállított európai rend véglegesen megbukott. Hiába ragadnak fegyvert, nem tudnak ellenállani a revízióknak, mert bármilyen legyen is a háború kimenetele, a revízió feltétlenül elkövetkezik. Más mód nincs arra, hogy kivetett út találgassanak az európai zűrzavarból. (MTI.)

Magyarország álláspontja változatlan

Belgrád, szeptember 5. (Magyar Távirati Iroda.) A magyar sajtó hangjáról mindennapos ismertetések olvashatók a jugoszláv lapokban. Önálló kommentárok nem jelentek meg, de nyilvánvaló, hogy Jugoszláviában is kellőképpen értékelik a magyar nép nyugodt magatartását e súlyos órákban. Az utóbbi napokban igen előnyös benyomást tett, hogy a magyar lapok is rokon-szenyvel írtak a szerb-horvát meg-egyezésről.

Róma, szeptember 5. (Magyar Távirati Iroda.) A Resto del Carlino budapesti tudósítójának jelentése szerint a magyar kormánykö-riök ama kijelentése után, hogy Magyarország álláspontja változatlan, nem lehet semmi kétség Magyarország politikájának folytonossága és következetessége iránt. A tudósító hangoztatja, hogy Magyarország vak bizalommal van a Kormányzó, Horthy Miklós iránt.

Belgrád, szeptember 5. (Magyar Távirati Iroda.) A jugoszláv semlegességi törekvés szemlátomást a lakosság minden rétegének helyeslésével találkozott. Jugoszláviában remélik, hogy a jelenlegi hábo-

rúban az országnak sikerülni fog mindvégig megőrizni a semlegességét. Ennek természetesen előfeltétele, hogy a háború ne terjedjen tovább és főként, hogy a szomszéd-államok ne sodródjanak bele a katasztrófába.

DANIÁBAN MEGSZÜNT A MAGÁNGÉPKOCSI FORGALOM

Koppenhága, szeptember 5. Ejjétől kezdve Koppenhágában megszűnt a magángépkocsi forgalom. A nem közeledő magángépkocsik számát mintegy 75 ezerre becsülik. (MTI.)

BERLIN: NYUGATON EGYETLEN PUSKALÖVÉS SEM DÖRDÜLT EL

Berlin, szeptember 5. (Stefani.) Német illetékes forrásból eredő hír szerint kedden délelőtt 9 óráig egyetlen puskalövés sem dördült még el a német-francia nyugati arcvonalon. Itt egyetlen haditényként csupán az angol repülőgépek Wilhelmshaven és Cuxhaven ellen intézett légi támadást lehet megemlíteni. (MTI.)

Változások a francia kormányban

Páris, szeptember 5. (Német Távirati Iroda.) Zay közoktatásiügyi miniszter lemondása után Marchendeaux igazságügyminiszter is bejelentette lemondását. Tervebe vették egyébként, hogy hadfelszerelési és élelmezési minisztériumot létesítsenek néhány napon belül. Valószínűleg megtörténik a kormány kiszélesítése. Marin, Flandin, Frossard és Blum

előreláthatóan belépnek a kormányba. (MTI.)

Páris, szeptember 5. (Német TI.) A ház folyosón a szociáldemokrata és kommunista képviselők összeverekedtek. A képviselők botokkal ütötték egymást. A verkedőket képviselőtársaik választották szíjjel. (MTI.)

A négy hadviselő állam hadereje

E pillanatban Európa négy hatalmas állama áll fegyveres küzdelemben.

Egy 1939-ben Hugó Schäfer vezérőrnagy szerkesztésében megjelent német katonai évkönyv nyomán röviden ismertetjük a négy hadviselő állam haderejének főbb adatait.

A látható készlet legmagasabb fokát kétségkívül Franciaország érte el. Hadseregének békélettszáma 1939-ben 500.000 fő. A hadilétszám 5 millióra fokozható, amelyből egymilliónál több a színes katoná.

Haditengerészete — a hivatalos jellegű német katonai évkönyv szerint — olyan erős és modern, amelyen még történelme folyamán sohasem volt. A haditengerészet összes tonnatartalma 700.000 tonna.

Légi ereje az 1939-ben nyilvánosságra jutott adatok szerint 1100 első vonalbeli repülőgép. Ez a szám 1940-re 2700-ra fokozódik. A légierő személyzete 82.000 főből áll, ezek közül 4500 tiszt.

Az ország egész keleti határát erdővonal védi, az úgynevezett Maginot-vonal. A tulajdonképpeni erdővonal mögött megerősített városok szolgálnak a felvonulás támpontjaként. A francia-olasz határ, amely már természeti körülményeinél fogva is nehezen járható, kisebb mértékben szintén meg van erősítve. Ezt a vonalat különleges kiképzésű alpesi hadosztályok védik.

Meg kell még említeni, hogy a szárazföldi hadsereg repülőgépein kívül a hajóhadnak is van körülbelül 250—300 repülőgépe.

Anglia védereje két részből áll, az egyik a rendes hadsereg, amely hosszú szolgálati időt teljesítő hivatásos katonákból áll. A másik az úgynevezett területiális hadsereg, milíciajellegű alakulat, amelynek katonái rövid kiképzés után fegyvergyakorlatokon vesznek részt. A rendes és a területiális hadsereg létszáma aránylag kicsiny, Franciaországhoz viszonyítva: összesen 340.000 főnyi. Angliában azonban az általános védkötelezettséget csak a hadtizenettel egyidejűen szokás életbeléptetni. Így történt a jelen esetben is.

Az angol hajóhad a legnagyobb a világon: összes tonnatartalma 1 millió 400.000 tonna. Személyzete 134 ezer fő, ehhez százazernyi tartalék járul.

Anglia hatalmas ütemben való militarizálásáról az utolsó másfél évben a légihaderő fejlődése ad szemléltető képet. A légihaderő adatai: az anyaországban 1760, tengerentúli birtokokon 300, a haditengerészetnél 217 repülőgép. Ezeket a számokat már a béketervek szerint 2370-re, illetve 500—500-ra akarták fokozni. A légihaderő személyzete 118.000 fő.

Anglia készletessége a hadügyi költségvetés csillagászati számaiból is kifűnik. Az 1939—1940. évi költségvetés a szárazföldi hadseregére 161, a hajóhadra 149 és a légierőre 205 millió fontot fordít.

Lengyelország hadseregének hadilétszáma három és fél millió fő. A hajóhad jelentéktelen. Légihadereje körülbelül 1000 repülőgépből áll. A hadseregére az 1938-as költségvetési

évből 1200 millió zloty fordítottak. A lengyel hadseregben az országút útviszonyaihoz és természeti körülményeihez képest igen nagy gondot fordítanak a lovasságra.

Németország hadikészletességéről számszerű adatokat nem ismerünk. A költségvetés összege szintén ismeretlen. A katonai évkönyvek csak a főbb szervezeti adatokat közlik, ezek szerint 1939-ben hat hadsereg-csoport-parancsnokság alá 39 gyaloghadosztály tartozott. A francia erdővonalra válaszképpen Németország nyugati határán szintén nagy erődítményeket épített, az úgynevezett Sigfried-vonalat. Ez az erődív 50 kilométer széles.

A német hajóhadról tudunk aránylag a legtöbb adatot, miután az 1934-ben kötött angol-német hajóflottaegyezmény a német hajóhad legmagasabb tonnatartalmát megállapította. Az egyezmény szerint a német hajóhad 35 százaléka lehetett az angolnak. Az egyezmény kiegészítései szerint a német tengeralattjárók az angol hajóhad tengeralattjáróinak 45 százalékát tehetik ki, a többi hajónemben pedig fennmaradt a 35 százalékos arány. Az egyezmény szerint a német hajóhad összes tonnatartalma 600.000 tonnáig emelkedhetett.

Angol röpcédulák a Ruhr-vidéken

London, szeptember 5. (Havas): A tájékoztató minisztérium közli, hogy szeptember 5-ére virradó éjszaka az angol királyi légi haderő gépei a Ruhr-vidék felett jelentek meg és több mint három millió példányban szórták le a német néphez intézett röpcédulákat. A gépek nem találkoztak ellenséges gépekkel és kivétel nélkül visszatértek kiindulási pontjukra. (MTI.)

A zsidók Angliát támogatják

London, szeptember 5. (Havas): Weismann a palesztinai zsidó T. I. elnöke levelet intézett Chamberlainhez, amelyben arról értesítette, hogy a zsidó közösség támogatja Angliát és kész a demokráta hatalmak oldalán küzdeni. (MTI.)

ELSÜLLYEDT A HARMADIK LENGYEL TENGERALATTJÁRÓ

Berlin, szeptember 5. (Német Távirati Iroda): A danzigi öbölben tartózkodó német tengeri egységek egy harmadik lengyel tengeralattjárót semmisítették meg. (MTI.)

HUNGARIA filmszínház

Ma másodszor a POMPÁZÓ, SZINES és VIDAM csodafilm:

Forr a dal, Forr a vér

Előadások: d. u. 5, 7, 9 órákor
HIRADÓ

Légoltalmi előadások

szerdán, csütörtökön és pénteken a város bel- és külterületén.

A Légoltalmi Liga szeptember 6-án, 7-én és 8-án ingyenes ismeretterjesztő, gyakorlati előadásokat tart az alábbi helyeken:

6-án d. n. 6 órakor a Rózsabokorban, Szoboszló-út 4.
6-án d. n. 6 órakor a Szegényházban, Kishegyesi-út 40.
7-én d. n. 6 órakor a Rózsabokorban, Szoboszló-út 4.
7-én d. n. 6 órakor a Szegényházban, Kishegyesi-út 40. és
8-án d. n. 6 órakor a Szegényházban, Kishegyesi-út 40.

Az előadások tárgyai: a tüzoltás, első segélynyújtás, mentőszolgálat, a hargázak ismertetése és ellátása hargázmergezés esetén.

Áttörte a kordont és megharapta a rendőrt

Budapest, szeptember 5. A Nagy Lajos király-út 132. számú házban Krenn Lajos festéküzlet az éjszaka kigyulladt. Sok kíváncsi gyűlt össze, hogy a tüzoltók munkáját nézzék. A rendőrség ezért kordont vont az üzlet körül. Gergely Balázs 24 éves szabó áttörte a kordont és bement a helyiségbe a tüzoltókhoz. Amikor a rendőrség felszólította, hogy hagyja el a helyiséget, a szabó a rendőrré támadt, gorombáskodott vele, mellbeütötte, majd megharapta. Gergelyt a rendőr előállította a főkapitányságra, ahol hatósági közeg elleni erőszak miatt őrizetbe vették.

Rövidzárlat következtében a Dohány-utca 30. számú házban Fürtz Gusztáv vendéglőjében kigyulladt a fából készült berendezés. Egy óráig dolgoztak a tüzoltók, amíg a tüzet eloltották.

A felvidéki orvosok kamarai jelentkezésének új határideje

A hivatalos lap legutóbbi számában a miniszterelnök rendelete jelent meg, amelyben módosítja a felvidéki orvosok kamarai jelentkezéséről kiadott régebbi rendeletét. A kormányrendelet kimondja, hogy a visszacsatolt felvidéki területeken az orvosi kamarai tagfelvétel iránti kérelem előterjesztésének határideje december 31-ik napja.

Kettős öngyilkosság egy főorvosnő lakásán

Budapest, szeptember 5. Kettős öngyilkosság történt tegnap éjszaka a Margit-körút 38/b. számú ház IV. emeletén dr. Grimm Gabriella főorvosnő lakásán. Itt lakott takarításért Kunesik József, a pénzügyminiszterium 35 éves altisztje menyasszonyával, Hódi Etel 24 éves szobaleánnyal. Ma reggel a főorvosnő mindkettőjüket holtan találta a cseledecsobában: gázzal megmérgezték magukat. A rendőrségről kivonult rendőri bizottság megállapította, hogy a kettős öngyilkosságnak nyilván szerelmi háttere van. A leány már augusztus 25-én öngyilkossági kísérletet követett el, az orvosnő rendelésében talált gyógyszereket bevette. Akkor megmentették. Búcsúlevelet nem találtak. A két holttestet a rendőrség a törvényszéki orvostani intézetbe szállította.

A benzin- és olaj-rendelet intézkedései

Budapest, szeptember 5. Magyar Távirati Iroda jelenti: Az iparügyi miniszter rendeletet adott ki az 12.113/1939. M. E. számú rendeletben zár alá vett anyagkészletekből, adómentes és adókedvezményes benzin, petróleum és gázolaj kiszolgáltatása tárgyában. A rendelet a következőket mondja:

1. §. A 12.113/1939. M. E. számú rendeletben felsorolt zár alá vett anyagkészletekből az adómentes és

adókedvezményes árut (benzint, petróleumot, gázolajat) — az egyébként fennálló jogszabályok keretei között — külön engedély nélkül szabad kiszolgáltatni. A kiszolgáltatott mennyiségekről a vevő és a kiszolgáltatás időpontjának feltüntetésével az eladó kimutatást köteles vezetni.

2. §. Jelen rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Fedett várócsarnokot kérnek a Gyermekmenhely előtti HEV megállóhoz a Pozsonyi-út környékének lakói

Vitéz Berényi István felszólalása a közigazgatási bizottság ülésén.

Kedden délután 4 órakor tartotta meg Debrecen város közigazgatási bizottsága rendes havi ülését. Az ülést Lossonczy István főispán nyitotta meg, majd a polgármesteri jelentést olvasták fel, amelyet a bizottság tudomásul vett.

A polgármesteri jelentéssel kapcsolatban vitéz Berényi István ny. tábornok szólalt fel, aki kérte a várost, hasson oda, hogy

a Pozsonyi-út rendezésével kapcsolatban a HEV állítson, illetve építessen a Gyermekmenhely előtti villamosmegállóhoz fedett várócsarnokot.

Előzetes tájékozódás alapján megállapították, hogy ez a fedett várócsarnok, amelyhez hasonló a Horty-kórház előtt van, mintegy 2.000 pengőbe kerülne. Ez az összeg nem jelent nagy megterhelést.

— Indokolta teszi a kérelmet, — folytatta vitéz Berényi, — hogy a Gyermekmenhely előtti megállóhoz kilenc utca torkollik, ugyancsak ezt a megállót használják a Csige-kert lakói, de a Mester-utcai templom, a Hortobágy-malom és a Hanga nagy forgalma is szükségessé teszi a megálló létesítését. Ezt a megállót használja a Honvédkórház

tisztikara, legénysége, ápolottjai is, akik nemcsak Debrecen területéről tevődnek össze, hanem a vidékről is igénybe veszik a kórházat.

Úgy a polgári, mint a katonai létszámok feltétlenül szükségesnek látja a fedett várócsarnok megépítését

és kéri a város illetékes hatóságait, hogy ebben az irányban tegyék meg a szükséges lépéseket, annak megvalósítása érdekében.

Dr. Kölesy Sándor polgármester a felszólalásra adott válaszában kijelentette, hogy mindenképpen szívesen fogadja a vitéz Berényi István ny. tábornok felszólalásában kifejezésre juttatott kívánását, de még megföldja azzal, hogy a Vásártérre is kívánatos volna egy fedett várócsarnok megépítése, mert a Vásártér forgalma, de a tere tervezett Mezőgazdasági Középiskola megépítése is indokolta teszi, hogy mindkét helyen felállítsák a fedett várócsarnokot. Kiegészítve vitéz Berényi István indítványát ezzel együtt kívánja megtenni a város a szükséges lépéseket a kérelem teljesítésére.

A bizottság helyeslően vette tudomásul a felszólalásokat.

A váci püspök szózata a tanév elején a tanulóifjúsághoz

Dr. Hanauer A. István váci megyéspüspök az idén is, mint az előző években, szótartott a tanulóifjúsághoz és nevelőkhöz. Ebben utal arra, hogy a tanítói és nevelői munka legősibb típusa a család, amelytől soha sem szabad elszakadnia a neveléssel foglalkozóknak, tehát a nevelőnek soha sem szabad növendékét családjától elvonatkoztatva munkájába venni, mert így egy nagy hatóerő marad számításra kívül. A család sokszor meg-

nehezíti a nevelő munkáját, de nem teszi lehetetlenné, ezért ne idegenkedjen attól, hogy a szülőkkel megbeszélést folytassanak a gyermekről. Ezután a tanító és a szülő állandó érintkezésének és együttműködésének elengedhetetlenségét hangsúlyozta.

Egyidejűen a tanulóifjúsághoz is szótartott a főpásztor és arra buzdítja őket, hogy Szent István életéből azokra az apai írtelmekre gondoljanak, amelyeket ő fiához,

Szent Imréhez intézett. Szent István kemény embert akart nevelni fiából, akire ráhagyhatja az általa ültetett gyenge csemetét, a keresztény Magyarországot, aki be fog állni a munka folytatásába, amelyet atyja kénytelen lesz elhagyni. Önállóságra buzdítja az ifjúságot a főpásztori szózat gondolkodásban és beszédben egyaránt, mert aki csak munkán tud járni és gondolkodásban, beszédben csak azt ismételteti, amit másoktól hall, mint a visszhang: az ilyenből csak értéktelen ember váhatik.

Dr. Révész Imre püspök résztvesz a konventi zsinati üléseken

Dr. Révész Imre püspök Budapestre utazott, ahol részt vesz a konvent zsinati ülésén. A zsinati ülésre különben Debrecenből többben utaztak a fővárosba. Résztvesznek az ülésen dr. Erdős Károly egyetemi tanár, Uray Sándor püspökhelyettes, dr. Kállay Kálmán egyetemi tanár, dr. Szentpéteri Kun Béla egyetemi tanár, dr. Papp Ferenc középiskolai feltöltő, dr. Juhász Nagy Sándor egyházi főjegyző, Rásó Sándor gazdasági gondnok és Ormós Lajos igazgató. A zsinati ülés pénteken ér véget.

ÉRVÉNYBEN VANNAK A HÉTVEGI MENETTÉRTI JEGYEK

Budapest, szeptember 5. (Magyar Országos Tudósító) A MÁV igazgatósága közli, hogy a szeptember 8-1 ünnep alkalmából a Hétvégi menettérti jegyek érvénybentartását szeptember 7-én, csütörtök déli 12 órától, szeptember 11-én, hétfő déli 12 óráig kiterjesztették. A Kárpát-aljára 350 km. távolságon felüli viszonylatokban kiadásra kerülő hétvégi menettérti jegyek érvénytartama szeptember 7-nek 0 órájától, hétfő szeptember 11. 24 órájáig tart.

EGY SPORT-BOTRÁNY FEJLEMÉNYEI

Budapest, szeptember 5. Magyar Távirati Iroda sport hírszolgálat: A MLSz miniszteri biztosa a vasárnap Szolnokon lejátszott Ferencváros FC—Szolnoki MÁV nemzeti bajnoki mérkőzésen előfordult botrány miatt a rendező egyesület ellen (a szolnoki MÁV ellen) Tihaméri Kálmán játékvezető jelentése alapján az eljárást megindította. Eljárást indított azért is, mert a mérkőzés után járó játékvezetői díjat az egyesület nem fizette meg. A vizsgálat lefolytatásáig, illetve az illetékes egyesületi határozathozataláig az MLSz miniszteri biztosa a szolnoki MÁV-ot saját pályájának választásáról eltiltotta és a játékvezetői díj be nem fizetése miatt az egyesület játékjogát felfüggesztette.

Nézzé meg a

fényképkiállítás

csodáit

NYITVA D. E. 9-1, D. U. 4-7-IG DÉRI MUZEUMBAN

A staggione rendszer mellett döntött Debrecen város közgyűlése

Kegyeletes szavakkal emlékezett meg a közgyűlés dr. Vargha Elemérről és Zoltai Lajosról Debrecen városa áttelepít a Dunántúlra egy debreceni családot a telepítési akció során

Debrecen város törvényhatósága kedden délután 6 órakor tartotta meg rendkívüli közgyűlését a város-háza közgyűlési termében, Lossonczy István főispán elnökléte mellett.

A Magyar Hírszöveg elhangzása után Lossonczy István főispán emlékezett meg kegyeletes szavakkal a város közelmúltban elköltözött halottairól: Vargha Elemér helyettes polgármesterről és Zoltai Lajos ny. múzeumigazgatóról.

— Dr. Vargha Elemér hosszú időn keresztül — mondotta többek között megemlékezésében Lossonczy István főispán — állt, legutoljára mint a város helyettes polgármestere a nemes civitás szolgálatában. Nehéz idők között, sokszor önállóan irányította annak ügyeit, mindenkor a legnemesebb hagyományok szellemében s eltelve izzó hazaszeretettel. Nyugalomba vonulása után teljes munkásságát s minden erejét a jótékony és a Vörös Kereszt szolgálatába állította s szerzett ezen a téren is el nem muló érdemeket.

Staggione rendszer mellett foglalt állást a közgyűlés

Dr. Balogh Sándor tb. főjegyző, előadó ismertette ezután a kultuszminiszter leiratát a színházkérdésben. A polgármester bejelentette a színházkérdéssel kapcsolatban, hogy a város 1936 szeptemberében 6 évre kötött szerződést Horváth Árpád színházigazgatóval felbontotta, a szerződésben biztosított jogánál fogva. A szerződés felbontásának oka az a tény volt, hogy Horváth Árpád több, a szerződésben előírt kötelezettségének nem tett eleget.

A továbbiakban bejelentette a polgármester, hogy a színházválságon a kultuszminiszter segíteni kíván. Eddig az volt a panasz, hogy a színházválság ügy anyagiakban, mint művészi tekintetben elviselhetetlené vált. Elvitathatatlan, hogy az utóbbi időben csökkent a művészi színvonal, ennek oka az volt, hogy a súlyos körülmények között élő színházigazgatók gyengébb, kisebb fizetésű színészgárdát szerződtek s ezzel természetesen a művészi szintet csökkentették.

A kultuszminiszter a válságon a staggione-rendszerrel kívánt segíteni. A terv szerint cseretársulati körzeteket állítanak fel, amelyek első csoportja — az A) csoport — felölelné a négy egyetemi várost és Kassát. A staggione-rendszer nem jelent semmi változást a városok színi életében, mert a társulatok egymást váltogatva fél és fél hónapig egyfolytában tartanak előadást egy-egy városban.

Debrecenben szeptember 28-án kezd meg az előadásokat Kardoss Géza színházigazgató prózai társulata és két hónapig tartózkodik Debrecenben, utána Tolnay Andor operett társulata jön két hónapra, majd végre Bánky Róbert prózai társulata és végül május 15-én fejeződik be. Hogy a társulatok műsorának változatosságát biztosítsák, a prózai társulatok hat zenés vígjátékot, míg az operett társulatok hat prózai vígjátékot is beiktattak a műsorukba.

A cseretársulatoknak nyári állomást is biztosítottak, úgy egész év működésük biztosítva van. Ez a rendszer lehetővé teszi, hogy 15—20 darabot kellően előkészítve mutat-

demeket. A fáradhatatlan jó ember emléke hálás kegyelettel fog meg maradni emlékünkből.

— Zoltai Lajos — folytatta ezután a főispán — a város ny. főleltárnoka, a Déri-múzeum első vezetője s a nemes város aranytollú, fáradhatatlan szorgalmú történetírója. Páratlan tudással, hangyaszorgalommal bányászta ki s hozta napvilágra a város dicső múltjának emlékeit s örökléte meg rendkívüli fróli készséggel Debrecen elmúlt életét, hogy okulhassunk a multakon s tanuljunk a jövőre. Élete az önfeláldozó, csak munkájának élő ember példaképe volt s nemcsak családja és tanítványai, de mindannyian mély gyásszal állunk koporsójánál.

— Indítványozom, hogy emléket jegyzőkönyvünkben öröklítsük meg.

A város közgyűlése mély meghatótsággal hallgatta meg Lossonczy István főispán szavait, majd egyperces néma felállással adózott a város halottai emlékének.

hasanak be társulatokként. A műsort központi irányítás mellett állítják össze, hogy egymástól függetlenül darabokkal járják az országot. A cseretársulatok budapesti vendégeket is szerepeltethetnek.

Az anyagi biztonság megalapozását a kultuszminiszter 20—20 ezer pengős támogatása — a kisebb társulatoknak 16—16 ezer pengő — jelenti elsősorban, de hozzájárul ehhez az összeghez a városok szubvenciója is, amelyet eddig adtak színházai részére.

Bejelentette a polgármester a közgyűlésnek, hogy állandó társulat számára kívánt állami támogatást szerezni, de a kultuszminiszter meggyőzte őt arról, hogy a színészet számára sokkal előnyösebb ez a megoldás és a művészi szempontokat is jobban kielégíti, ha a staggione-rendszer mellett foglal állást a város.

A javaslat szerint a közgyűlés vegye tudomásul a Horváth Árpáddal felbontott szerződést, nem kíván pályázatot hirdetni a színházigazgatói állásra, hanem a staggione-

rendszer mellett foglal állást. A cseretársulatnak ugyanolyan támogatást ad, mint amilyent a Csokonai Színháznak adott, további támogatást azonban nem nyújt.

A közgyűlés egyhangulag elfogadta a javaslatot.

Közmunkák

A közgyűlés ezután a tűzoltó másház kérdésében hozott döntést és névszerűtlen szavazással elhatározta, hogy a felajánlott 16.000 pengős költséget felhasználja a tűzoltó má-

Részt vesz a város a kollégiumi ifjúság telepítési akciójában

A közgyűlés teljes egyhangúsággal szavazta meg hozzájárulását a Kollégium ifjúsága által megindított telepítési akcióhoz. Az ifjúság átiratot intézett a városhoz, amelyben ezt a hozzájárulást kérte, a város ennek alapján elhatározta, hogy 2000 pengős költségen egy debreceni születésű, sokgyermekes és szegénysorsú családot áttelepít a Dunántúlra.

A református gimnázium növendékeinek nagy száma elégtelenné teszi az egy tornatermet, éppen ezért elhatározta a gimnázium, hogy második tornatermet építtessen az építkezéshez a város hozzájárulását kérte 100.000 darab téglyával. A közgyűlés elhatározta, hogy a kéré-

szóház s egyéb építkezések céljaira, amelyek azonban csak 14.000 pengőt tesznek ki, a fennmaradt 2000 pengőről későbbi időpontban dönt. A burkolási munkálatokkal kapcsolatban, amelyről tegnapi számunkban részletesen beszámoltunk, felhasználja azt a 600.000 pengős költséget, amelyet négy fővárosi pénzügyi intézet ajánlott föl, évenkénti törlesztéssel és kamatfizetéssel, öt évi időtartamra, azonban kijelentette, hogy az évi törlesztésre 50.000 pengőt köt ki, míg az öt év leteltével méltányos és jóindulatú elbírálással dönt az esetleges meghosszabbítás kérdésében.

A Köztetető házi vízellátó berendezésének építési munkálatait adta vállalatba ezután a közgyűlés. Kötőfűrészi munkálatokra Fővessy Lajos 10.820 pengős, gépi berendezésekre Németh Lajos és Jakab József 22.667 pengős, míg a tároló medence munkálataira vitéz Siposs László 8150 pengős keretben nyertek megbízást.

met teljesíti és 10.000 darab elsőrendű, nagyméretű téglyát ad az építkezésekre, az 1940. évi költségvetés terhére.

A tárgysorozat utolsó pontja Kiss Ferenc főosztályi irodaigazgató kérelme volt, amelyben teljes szolgálati idejének betöltése folytán kért nyugállományba helyezését. A közgyűlés Kiss Ferenc irodaigazgató munkásságának, amelyet mintegy 25 éven keresztül fejtett ki érdemeiben gazdag eredménnyel a városnál, teljes elismerését kifejezve, hozzájárult nyugállományba helyezéséhez.

A közgyűlést Lossonczy István rekesztette be fél 8 órakor.

Nem szükséges az iskolák bezárása a Heine-Medin miatt

Örvendetes a javulás a beteg gyermekek között

Debrecen város közigazgatási bizottsági ülésén dr. Gaertner István m. kir. tiszti főorvos a következőkben ismertette előterjesztését a gyermekparalízissel kapcsolatban:

— Heine-Medin-féle gyermekbénulásos megbetegedést az elmúlt augusztus hónapban Debrecenből

összesen 35 esetben jelentettek, vidékről pedig ugyancsak hónapban 24 beteget szállítottak be a gyermekklinikára.

A betegséggel kapcsolatosan általában még a következőket jelentem:

— Július hó 4-e, az első megbetegedés időpontjától kezdve ezideig, szeptember 5-ig Debrecenben összesen 51 megbetegedés észleltetett. Vidékről: Hajdú, Bihar, Szabolcs, Szatmár, Zemplén vármegyékből ugyanekkor összesen 38 beteget szállítottak be a gyermekklinikára. A gyermekklinikán a mai nappal bezárólag tehát debreceni és vidéki összesen 89 beteg volt ápolás alatt. A betegek közül meghalt összesen ezideig három helybeli és egy vidéki, akik mindannyian az 5 éven aluli korosztályhoz tartoztak. A klinikán ápolott betegek közül ezideig

teljesen gyógyultan távozott 11 gyermek, akiknél a klika szakvéleménye szerint semmiféle bénulás nem maradt vissza. A jelenleg ápolás alatt lévő gyermekek legnagyobb részénél is örvendetes javulás mutatkozik.

A debreceni 51 beteg közül 44 beteg tartozik a 0—5 éves korosztályhoz, 6 gyermek tartozik a 6—12 éves korosztályhoz, míg 1 egyén (25 éves nő) a felnőttek sorából került ki. Iskolakülső korbba tartozó betegek száma tehát mindössze 6, ami tehát az iskolákban a megbetegedések miatti bezárását szükségtelenné teszi.

Az összes betegek azonnal beszállítottak az egyetemi gyermekklinikára, ahol azonnal megfelelő szakkezelésben részesültek. A betegek hozzátartozói orvosi megfigyelés alatt vannak, azok pedig, akiknek elkülönítése saját otthonában nem volt lehetséges, quaranténba kerültek (10 család, 30 családtaggal).

— A hatóság a szükséges óvintézkedéseket a betegség továbbterjedésének megállítására céljából minden esetben a legmesszebbmenőkig megteszi.

A város közigazgatási bizottsága a jelentést tudomásul vette.

MEGNYILT

HAAS FÜLÖP ES FIA

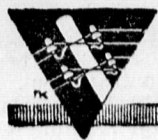
FELE RÉSZVÉNY TÁRSASÁG =

DEBRECENI FIÓKJA!

FERENCJÓZSEF UT 58

DUS VÁLASZTÉK

SZÖNYEGEK, BÜTORSZÖVEK, LINOLEUMOK
FÜGGÖNYÖK, PAPANOK ÉS GUMMIÁRUKBAN.

HIREK

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy Isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában
Amen.

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata:
„Kossuth”, Lux Arnold, Piac-u. 26. városi bérpalota. Telefon: 29-56. — „Isteni gondviselés”, Preiser Ernő, „Muraközy”. Telefon: 29-81. — „Csokonai” dr. Batáry István, Mester-u. 43. Telefon: 10-15. — „Árpád fejedelem”, Mikos Béla, Csapóker, Jánosi-u. 44.

Időjárás

A Meteorológiai Intézet jelentése:
A magyar medence északi felében szárazföldi eredetű levegő helyezkedik el és derült az idő. Dunántúl nyugati felében azonban a tengeri levegő beáramlása a felhőzet erős növekedését idézte elő.
PROGNOZIS: Déli, délnyugati szél, az ország délnyugati felében felhős idő, sok helyen eső, zivatar. Északkeleten még kevés felhő. A hőmérséklet alig változik.

Igen tisztelt
hirdetőinkhez!

A napilapok oldalterjedelmét korlátozó kormányrendeletre való tekintettel arra kérjük **igen tisztelt hirdetőinket**, hogy a **Debreceni Ujság-Hajdúföld** részére feladandó hirdetéseiket lehetőleg a megjelenés előtti nap d. u. 6 óráig szíveskedjenek feladni. **Debreceni Ujság-Hajdúföld kiadóhivatala, Piac-u. 56. szám.**

— **Lossonezy István főispán fogadó órái.** Lossonezy István főispán országmozgósítási kormánybiztossá történt kinevezése folytán kénytelen megváltoztatni a magánfelek részére fenntartott hivatalos órákat. A fogadó órák tehát a jövőben úgy alakulnak, hogy hetenként egyszer, csütörtökökön délelőtt 10 órától 1 óráig fordulhatnak a magánfelek a főispánhoz, aki most már a kormánybiztosi teendőket is ellátja. A főispáni hivatal egyben közli, hogy magánfelek bármilyen vonatkozásban felmerülő panaszait, amennyiben azok az alsófokú hatóságoknál eredményes elintéztést nem nyertek, — kizárólag írásban nyújtsák be a főispán címére.

— **Ma délután 4 óra 15 percek** kerül műsorra Budapest I. hullámhosszán dr. Hegyaljai Kiss Géza debreceni lelkipásztor „Ismeretlen magyar Robinzonok” című felolvasása. A szerző nem utazhatott fel Budapestre és így más fogja írását felolvasni.

— **Frontharcosok figyelmébe!** Kurián Gyula e. e. hadnagy, főcsoportunk tőltikára szeptember 4-én meghalt. Temetése szeptember 7-én, csütörtök délután fél 5 órakor történik a köztemető 2/a. számú ravatalozó terméből. Bajtársaink megjelenését kéri az elnökség.

— **Árpádtéri hírek.** Az Árpádtéri Egyházszerző elnöki tanácsa szerdán este 6 órakor a lelkesi hivatalban gyűlést tart. Aszalós Imre pénztárnok jelentést tesz a harangalap állásáról. Az adományozások végösszege a mai napig 2407 pengő. — Minthogy a harangot most már meg kell rendelni, hogy október végére kész lehessen, az egyházszerző vezetősége kéri, hogy az ajánlott összegeket mindenki sürgősen fizesse be. A csütörtök esti 6 órási istentiszteletén dr. Hegyaljai Kiss Géza prédikál.

Több munkát adott vállalatba
Debrecen város kisgyűlése

Nagyszabású aszfaltépítési és javítási munkák ügyében döntött a város Tatarozzák a Csokonai Színházat

Kedden délelőtt 10 órakor tartotta meg Debrecen város törvényhatósága kisgyűlést, a városháza kistanácstermében.

Lossonezy István elnöklő főispán nyitotta meg a kisgyűlést, üdvözölve a megjelenteket. Majd a közgyűlési ügyek megtárgyalása után a kisgyűlési pontokra tértek át.

A kisgyűlés több munkát vállalatbaadása felett döntött. Ezek között foglalkozott a ló- és szarvasmarha vásártéren építendő korlát munkálatainak vállalatbaadása ügyében s azt **Fábián Józsefnek** adta ki 4753 pengős keretben, egyúttal kimondva a sürgősséget is. A városi kertészet külső telepén építendő cselédlakóház és istálló munkálatainak vállalatbaadását a következőképpen adta ki: kőművesmunka: **Dalmady János** 2780 pengő, ácsmunka: **Csapó Miklós** 542 pengő, bádigos munka: **Kerekgyártó Lajos** 133 pengő, asztalos munka: **Szalai Gyula** 357 pengő.

Több út- és járdaépítési, illetve javítási munka ügyében is döntött a kisgyűlés. A belsőségi kocsitűt és aszfaltjárda burkolat építési munkát, amelyet a Hungária-mozgó és a Református Gimnázium előtt végeztek el, a Magyar Aszfalt Rt. 2.283 pengős keretben nyerte el az aszfaltépítési munkálatokra, míg a terméskőburkolási munkálatokra **Csöki Imre** helybeli kövezőmester nyert megbízást 3068 pengős keretben. Érdeklődése ennek a vállalatbaadásnak az, hogy az ajánlatok benyújtása alkalmával a Neophalt Rt. is nyújtott be pályázatot, de a kereskedelmiügyi minisztériumtól nyert értesülés alapján a vállalat zsidó

vállalat s így nem jöhetett tekintetbe a vállalatbaadás szempontjából.

Az 1939. évben létesítendő többi aszfaltjárda munkálataira a Magyar Aszfalt Rt. nyert megbízást 12.978 pengős keretben. Az aszfaltjárda javítási munkálataira az Utépitő és Aszfalt vállalat Rt. nyert megbízást 10.077 pengős keretben.

A Csokonai-színház épületén végzendő javítási munkálatokra a következők nyertek megbízást: kőműves munka: **Szilágyi József** 572 pengő, ácsmunka: **Tóth Miklós** 603 pengő, asztalos munka: **Szabó József** 817 pengő és mázólok munka: **Szirák László** 2571 pengő keretben.

A Világítási Vállalat gyártelepén létesítendő központi fűtés berendezésének ügyében a kisgyűlés úgy határozott — a beérkezett ajánlatok alapján, — hogy a radiátorokat a Seszina cégtől szerzi be, 6210 pengős keretben, ugyancsak onnan szerzi be a csöveket is 2835 pengős keretben, míg a szerelési munkálatokkal **Németh Lajos** bízza meg 3946 pengős keretben.

Ezután a kisgyűlés elhatározta, hogy a Szent Anna-utca 32. szám alatti városi házban Levente-házat létesít, majd elutasította egy új gyógyszerár jogosítványra vonatkozó kérelmet. Az új jogosítványra 8 kérelem érkezett a városhoz, de úgy a tisztifőorvosi hivatal, mint a Magyar Országos Gyógyszerész Egyesület tiltakozásukat jelentették be a kérelemmel kapcsolatban, megállapítva, hogy a város területén jelenleg működő gyógyszertárak elegendők a szükséglet ellátására.

A kisgyűlés délben ért véget.

— **Elrontott gyomornál és az ezzel összefüggő bélzavarok, felfúvódás, émelygés és homlokfájás, láz, hányás, hasmenés vagy székszorulás** esetében már egy pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvíz is igen gyorsan, biztosan és kellemesen tisztítja ki az emésztés útjait. Kérdezze meg orvosát!

— **Agyonverte az urát.** Keszthelyről jelenik: A keszthelyi járásban, Gyenesdiás községben Szabó Lászlóné született Keresztes Mária 46 éves asszony a mezőn ittas férjét veszekedés közben bottal többször fejbevágta. A férfi eszméletlenül esett össze. Szabóné ekkor talicskára rakta eszméletlen férjét, hazatolta és otthon a magával még mindig tehetetlen emberre két fejszeapást mért, úgyhogy a szerencsétlen ember percek alatt kiszervezett.

— **Felrobbant a kezében az öngyújtó.** Boros András 50 éves nyírpazonyi lakossal különös baleset történt. Cigaretta akart gyújtani, amikor az öngyújtó a kezében felrobbant és az arcán súlyos sebeket ejtett. Borost a nyíregyházi Erzsébet kórházba szállították.

— **A DEBRECENI GYÓGYVIZ REUMATIKUS FÁJDALMAKAT SZÜNTETI**

— **Beiratkozás a Naményi Gyorsfróiskolába.** A kultuszminiszterileg engedélyezett nyilvános jogú Naményi Gyorsfró és Gépiró Iskola szeptemberben kezdődő új „Irodai Tanfolyam”-ra a beiratkozások megkezdődtek. Érettségizettek részére külön tanfolyamot szervez az iskola. Vidékről bejáróknak 85 százalékos vasúti tanulólétevézmény. Tanfolyam után államvizsga, állami állásokra is képesítő bizonyítvány. **Beiratkozás Rákóczi u. 17. sz.**

— **Szülők figyelmébe.** Ertesítem az érdekelteket, hogy az Eötvös utcai, Leány-utcai és Kálvintéri ref. elemi iskolákörzetben a póthetirások szeptember 5., 6., 7-én délelőtt 10-12-ig meg fognak tartani. Igazgató!

— **Véletlenül agyonlőtte barátját egy kilenc éves miskolci gyermek.** Halálos gyermek szerencsétlenség történt a diósgyőrvasgyári vasútállomás feletti Ruzsini dűlőben. Szilágyi József 15 éves irodaküldőnc flóbert-puskát véve magához, Dudás Dezső 16 éves és Dudás József 9 éves barátaival célbalőni ment az említett dűlőbe. Utközben összetalálkoztak a Dudás testvérek bátyjával, aki a gyermekektől el akarta venni a puskát. A gyermekek között parázs veszekedés és dulakodás támadt, melynek során Dudás Dezső átadta a fegyvert öccsének, Dudás József nem tudta, hogy a puskát töltve van, mintegy 3-4 lépésről Szilágyi József fejének irányította a esővet. Közvetlen ezután meghúzta a ravaszt s a véletlen lövés Szilágyi József orrtüvére hatolt a fejébe s a koponyatetőre jött ki. A szerencsétlen áldozat azonnal holtan rogyott össze. A bűnesetben azonnal jelentést tettek a rendőrségen, ahol megindították a nyomozást a cselekmény körülményeinek tisztázására.

— **EGESZSÉGET ÁPOLJA, HA A DEBRECENI GYÓGYVIZBEN FÜRDIK.**

— **A forró égővi betegségek kezelésében,** különösen napszúrásnál, béllhurtnál és vérhasnál, valamint olyan gyomor-, máj- és lépbetegségeknél, amelyek malária kíséretében lépnek fel, a természetes „**Ferenc József**” keserűvíz gyakran szerfölött értékes hatást fejt ki. Kérdezze meg orvosát!

ANYAKÖNYVI
HIREK

Eljegyzések: Budaházi Lajos Kálmán számv. altiszt Gruth-Szabó Olga Izabella, Marton János fm.—Kortya Anna Pac 20. Kathi Gábor vasutas Csóka-u. 8.—Vadász Róza Eprekerti-u. 21. Sári Lajos máv. alkalmazott Balaton-u. 10.—Vig Erzsébet Batthyány-u. 18.

Házasságok: Hadadi György okl. gazda, külkeresk. c. felügyelő Károly Ferenc József-út 54.—Vértési Mária Ibolya Kassa-út 4. Dr. Kovács András körorvos Hosszúpályi—Rédei Irén Angyalka Szolnok. Szepesi György festőművész Marton Kálmán-u. 10.—Balogh Erzsébet Keleti sor 23. Manczur Béla máv. géplakatos K. Tóth-u. 42.—Kiss Anna Szoboszlói-u. 10. Lázarenc Miklós gazdálkodó Hajdúszovát—Ujbázi Vilma Emília Székesfehérvár.

Szőnyegetek

függönyöket, ágyterítőket stb
legolcsóbban vásárolhat

Horn Rezsóné
Debrecen, Kossuth-u. 19.

Születések: Kovács András máv. esztalos Budapest fiú Attila Gyula. Daru István fuvaros Cseréi-u. 6. leány Margit, Fülöp László kereskedő Bercsényi-u. 60. fiú Imre. Adány József mérnök Zrínyi-u. 6. leány Margit, Enikő. Medgyaszai János gazd. cseléd Szepes 58. fiú Lajos. Bartók Elemér téglyagári munkás Köntösgát-u. 47. fiú Elemér. Oláh Lajos erdőtelepítő Haláp 53. fiú Lajos. Orosz Ferenc tanító Aknaszlatina leány Juliánna. Bata Mihály uradalmi kocsi Afapa leány Juliánna. Dr. Szépe Lajos orvos tanársegéd Rothermere-u. 5. leány Enikő. Biró István napsz. Sándor-u. 10. fiú István. Kiss Albert pintér Ujléta leány Mária. Deák Gyula napsz. Kokad leány Erzsébet.

— **Miskolcon tárgyal a debreceni ötös tanács.** A debreceni ötös tanács Baróthy Zoltán dr. ítélőtáblai tanácselnök vezetésével nemzet és államellenes bűncselekményekben néhány napig Miskolcon tárgyal. A tanács miskolci tartózkodását az tette indokolta, hogy a bűnügyek vádlottként és tanúként kihallgandó személyei valamennyien Miskolc környékiek s így gazdaságosabbnak mutatkozott a tárgyalásokat Miskolcon lefolytatni, mint a nagy számban szereplő perbeli személyeket Debrecenbe idézni.

— **A DEBRECENI GYÓGYFÜRDŐ ÜDÍT, GYÓGYÍT.**

— **A szamosújvári Rubens-képet vissza szeretné vásárolni Hollandia.** Egy idő óta mozgalom indult meg Hollandiában, hogy a külföldön található Rembrandt- és Rubens-képeket hazavigyék és ezzel is gyarapítsák a kis ország gazdagságát. Az akció folyamán szó esett a Szamosújváron lévő híres Rubens-képről is, amely, mint ismeretes, Krisztusnak a keresztről való levételét ábrázolja. Ez a csodálatos Rubens-kép annakidején úgy került Szamosújvárra, hogy az örmények nagy aranykölcsönt nyújtottak I. Ferenc császárnak és a császár, a szamosújváriak kívánságára, ezzel a Rubens-képpel fizetett nekik. Azóta is csodájára jár az egész világ s a szamosújváriak tanúsága szerint minden évben nagyon sok külföldi fordult meg templomukban, ahol egy külön oldalkapornában őrzik nagy kincsüket.

